

V TOS VARNSDORF

zobrali vzdelávanie budúcich strojárov do vlastných rúk

Ing. František Hricz, riaditeľ Strednej priemyselnej školy TOS VARNSDORF

SPŠ TOS VARNSDORF sídli priamo v areáli firmy

Eva ERTLOVÁ, foto Vlasta RAFAJOVÁ, TOS VARNSDORF

Spoločnosť TOS VARNSDORF a.s. so sídlom vo Varnsdorfe v Českej republike je významným svetovým výrobcom obrábacích strojov so zameraním na výrobu horizontálnych frézovacích a vyvrtavacích strojov a obrábacích centier s vyše storočnou tradíciou. Tohtoročný Open Day vo firme bol však akýsi iný oproti minulým rokom. Nebolo to len zdanie, veľmi rýchlo sme pochopili, prečo. Aj keď sme vedeli, že už rok funguje vo firme súkromná škola s cieľom vychovať a vzdelávať kvalifikovaných pracovníkov pre strojárske profesie, skutočnosť presiahla naše očakávania – nielen v priestoroch školy, ale aj priamo vo výrobných závodoch, sme stretali nádejných strojárov v červeno-čiernych montérkach, ako skúšajú v rámci praktickej výučby sústružiť, či frézovať.

A nielen to, pri náhodných otázkach, vedeli promptne reagovať a odbornore vysvetliť, o aké strojné zaradenie ide, aké má parametre a čo všetko dokáže. V spoločnosti TOS VARNSDORF, jednoducho zobrali vzdelávanie za správny koniec a po roku už môžu tak trochu aj rekapitulovať, ako sa darí naplňovať pôvodné predsavzatia.

Vzdelávať budeme sami!

„Aj keď sme hneď po privatizácii, v ktorej sme prišli o vlastné učilište, nadviazali spoluprácu so štátnou školou a zaisťovali sme praktickú výučbu učňov vo firme, neboli sme schopní nahrádzať odborníkov, ktorí odchádzali do dôchodku. Zistili sme, že nie je komu odovzdávať viac než 100-ročné know-how výroby obrábacích strojov. Nešlo len o nedostatok vysoko kvalifikovaných pracovníkov pre vývoj, chýbali i kvalifikovaní obrábачi kovov, zámočníci a elektrikári. Zo školy prichádzali do praxe ľudia bez základných vedomostí, bez vzťahu k remeslu a ťažko motivovateľní. Príčinou bol systém financovania odborných škôl, kde rozhodujúci bol počet žiakov. Ich kvalita, schopnosti a budúce uplatnenie na trhu práce nikoho nezaujímali, a tak na strednú školu boli prijatí i žiaci s nedokončenou základnou školskou dochádzkou. Preto sme rozhodli, že si nových spolupracovníkov budeme vyberať a vzdelávať sami!“ reagoval na našu otázku – čo bolo hlavným dôvodom rozhodnutia založiť súkromnú školu priamo vo firme, Jan Rýdl, predseda správnej rady TOS VARNSDORF, a.s., človek, pre ktorého bolo a je založenie i prevádzka školy srdcovou záležitosťou. Napriek množstvu problémov, s ktorými sa pri zakladaní školy stretli, zložitým byrokratickým praktikám, a aj nezáujmu kompetentných, sa to podarilo a Stredná priemyselná škola (SPŠ) TOS VARNSDORF otvorila prvej skupinke 43 žiakov svoje brány 1. 9. 2016.

Škola s vlastným rozumom

V škole, kde to ešte cítia novotou, nás privítal jej riaditeľ František Hricz a hrdou nás previedol priestormi. Časť študentov práve absolvovala praktickú výučbu vo firme a v dvoch triedach sa učilo. Nazreli sme do učebne, kde študenti vstrebávali informácie odborného charakteru a v ďalšej práve dopísali písomku z nemčiny. Zaujímalo nás, či škola môže garantovať, že jej absolventi budú i jazykovo zdatní. František Hricz pri odpovedi nezaváhal: „Áno. Výučbe jazykov venujeme veľkú pozornosť. Maturitné odbory majú angličtinu a nemčinu a učebné odbory jeden cudzí jazyk. V budúcnosti však nevyklúčujeme výučbu ďalšieho jazyka.“

S maturitou i výučným listom

Podstatná je však úroveň výučby odborných predmetov. V súlade so štátnou koncepciou vzdelávania pre stredné odborné školy si vytvorili vlastné učebné osnovy. Otvorili dva štvorročné maturitné odbory: strojárstvo – konštrukcia strojov, technológia obrábania a mechanika zriaďovač – progra-

Michal Macháček: „Aby výučba bola čo najviac praktická, realizuje sa aj v reálnych priestoroch našej firmy, kde žiaci trénujú manuálnu zručnosť. Učia sa ovládať sústruhy a frézy a zároveň aj technológiu. Veríme, že nadobudnú potrebné zručnosti a tiež budú, okrem iného, vedieť prečítať výkresy, čo je dnes vo všeobecnosti u mnohých absolventov problém.“

Učebne sú vybavené potrebnou audiovizuálnou technikou

mátor CNC strojov. V trojročnom vzdelávacom programe ukončenom výučným listom majú študentov v odboroch strojnej mechaniky – montáž a obrábач kovov – operátor CNC strojov. „Nemôžem povedať, aj keď by som rád, že k nám prichádzajú kvalitnejší žiaci, ako na iné školy. Všetci lovíme v jednom rybníku. Našou snahou však je, a tomu podriaďujeme my i firma všetko, aby naši absolventi boli kvalitní, aby vedeli, mali schopnosť čo najrýchlejšie sa adaptovať v praxi, získali k svojej profesii vzťah. Pracujeme v duchu myšlienky pana Rýdla, ktorá je mottom našej školy, a všetci študenti ju poznajú.“

„Nevieš? Naučíme ťa. Nemôžeš? Pomôžeme ti. Nechceš? Odíď!“

Z našej debaty so študentmi vyplynulo, že motto školy ovláda každý jeden z nich a zobral si ho za svoje. Na druhej strane však aj študenti majú svoje heslá, ktoré sú zverejnené v každej triede na nástenke ako ústava. Je v nich všeličo, k čomu sa zavazujú – že sa budú učiť čo najlepšie, že v škole nebude žiadna šikana, ale i to, že chcú napríklad wifi... „Wifi som, samozrejme, nepovolil, mobily môžu vo vymedzenom čase používať a myslím si, že šikana tu nie je. To by sme vedeli, pretože aj spolupráca s rodičmi je výborná. Ešte som nezažil počas svojej dlhoročnej pedagogickej praxe, aby rodičia v takmer stopercentnom počte chodili na rodičovské združenia. Zaujímajú sa, ako ich deti študujú, ako sa správajú. Musím povedať, že za celý rok sme nemali jedinou vážnu pripomienku či výhradu od rodičov, a prostredníctvom nich ani od žiakov. Veľmi sme tomu radi a aj to napovedá, že ideme správnym smerom,“ reaguje riaditeľ na naše otázky.

Do vzdelávania firma investuje

Iste je to dané aj skutočnosťou, že TOS VARNSDORF investuje nie malé finančné prostriedky na chod svojej školy, ale tiež napríklad žiakom prispieva na nákup učebníc, učebných pomôcok, dochádzku, oblečenie, prípadne ubytovanie v Domove mládeže.

„Závazok študentov voči nám je jednoduchý. V intenciách známeho motto úplne transparentne hovoríme, že im budeme pomáhať a ga-

rantujeme im po ukončení školy aj zamestnanie - buď u nás v TOS, alebo v niektorej spolupracujúcej firme. Na druhej strane, vyžadujeme od nich jedno, aby sa učili a niečo sa naučili," dopĺňa Michal Macháček, vedúci marketingu. Nezanedbateľný je i fakt, že výborní študenti môžu dostať aj prospechové štipendium vo výške od 300 do 1 000 Kč mesačne, v súčasnosti ho poberá 14 žiakov. To sú iste benefity, ktoré síce v minulosti boli bežnou praxou, ale dnes sa s nimi stretávame ozaj sporadicky.

Pedagógov pribúda

V súkromnej Strednej priemyselnej škole TOS VARNSDORF majú študentov, zodpovedajúce technicko-materiálové vybavenie, zázemie... Majú však aj dostatok kvalifikovaných pedagógov? „No, nemáme," usmeje sa riaditeľ. To je ďalší problém, ktorý riešime za chodu. V tomto roku, okrem mňa, môjho zástupca a dvoch učiteľov odborného výcviku, vyučovali len externí pedagógovia. Od nového školského roka, v ktorom po prijímacích skúškach začne u nás študovať ďalších 48 žiakov v ďalších dvoch nových učebniach, už budeme mať sedem interných učiteľov. Majstri odborného výcviku sú priamo z firmy TOS VARNSDORF alebo zo spolupracujúcich firiem," dodáva F. Hricz.

Nikto nikoho do ničoho nenúti

Prvý rok prevádzky súkromnej školy naznačuje, že v TOS sa vybrali jedinou správnou cestou, ktorá môže zabezpečiť úspešné pokračovanie výroby v budúcnosti. Spoliehajú sa sami na seba. Ako po roku hodnotí chod školy Jan Rýdl? „Založenie firemnej školy bola podľa môjho názoru najlepšia investícia do dlhodobého rozvoja firmy. Máme za sebou iba jeden rok činnosti, ale už dnes je zrejmé, že naši žiaci sa od tých štátnych zásadne líšia. Je to dané nastavenými podmienkami. Nikto nikoho do ničoho nenúti. Platí pravidlo: "Nevieš - naučíme ťa, nemôžeš - pomôžeme ti, ale tiež - nechceš - odíď." Žiaci sa denne stretávajú s kolegami a sú ovplyvňovaní firemnou kultúrou. Vedia, prečo chodia do školy a vidia,

SPŠ TOS VARNSDORF navštívil 10. apríla hejtmán Ústeckého kraja pán Oldřich Bubeníček (sprava). Na snímke s pánom Janom Rýdlom (v strede) diskutujú s majstrom odborného výcviku pánom Repinom.

aké majú vo firme príležitosti. Už len toto je pre veľkú väčšinu dostatočná motivácia, aby chceli. A kto chce, ten svoj cieľ dosiahne. Teším sa na okamih, keď prví absolventi opustia školu a posilnia náš firemný tím."

Tešíme sa aj my a držíme palce, aby súkromná škola v TOS VARNSDORF vychovala skvelých odborníkov. Možno sa potom zobudia aj iné firmy a najmä zodpovedné štátne inštitúcie a pochopia, kadiaľ vedie cesta k výchove kvalifikovanej pracovnej sily v oblasti strojárstva. V TOS VARNSDORF si to dobre uvedomujú a preto začali konať.

Žiaci sú, podľa vlastných slov, v SPŠ TOS VANDSDORF, spokojní. Väčšinu z nich viac zaujíma praktická výučba. Po absolvovaní školy viacerí chcú zostať pracovať vo firme a niektorí sa chystajú na vysokú školu.

